

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Примљено: 31. 1. 2022.			
Учл. бр.	Датум	Целост	Вредност

RECENZIJA MONOGRAFIJE: “Nastavnik kao sigurna baza: afektivna vezanost u učionici ”

AUTOR: Milica Tošić Radev

Monografija: *Nastavnik kao sigurna baza: afektivna vezanost u učionici*, predstavlja izuzetno vredan i koristan tekst kojim se na sistematizovan, naučno utemeljen, ali i jasan i praktičan način pristupa ovoj, u našoj sredini, gotovo nimalo obrađivanoj temi.

Monografija *Nastavnik kao sigurna baza: afektivna vezanost u učionici* ima 242 strane i tri smisljeno odvojena dela. U prvom delu, autorka predstavlja afektivnu vezanost kroz teorijski koncept, ali i kroz klasifikaciju obrazaca i analizu najvažnijih fenomena (sigurna baza). U ovom delu autorka sasvim očekivano posebno akcentuje školski period. Vođena idejom da bi poglavlja trebalo da budu kratka i pitka za čitanje, autorka u ovom prvom i naopširnijem delu (98 strana) ima čak 21 poglavlje. Sami naslovi poglavlja jasno govore: *Emocionalna sigurnost u ranom detinjstvu kao temelj razvoja, Obrasci afektivne vezanosti: Nezadovoljene emocionalne potrebe u ranom detinjstvu, Šta je to sigurna baza i zašto je važno da je imamo, Afektivna vezanost u učionici, Da li rano detinjstvo može odrediti uspeh u školi, Deca različitih obrazaca vezanosti u školskoj klupi, Kako me kao učenika oblikuje rani emocionalni razvoj, Emocionalna regulacija i mentalizacija, Kvalitet vršnjačkih i interpersonlanih odnosa...*

Pri kraju prvog dela, autorka, Milica Tošić Radev, skreće pažnju i na brojna potencijalno problematična ponašanja dece u ovom uzrastu, što otvara pitanja višestrukog značaja uloge nastavnika.

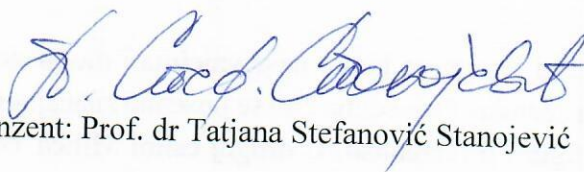
Druga celina posvećena je upravo tome: nastavnicima i mogućnostima koje su pred njima u smislu rasta i razvoja učenika. Ova celina čini se posebno značajnom, jer predstavlja nastavnika kao veoma moćnu figuru privrženosti. U drugoj celini Milica Tosic Radev ukazuje na moći nastavnika da urade i ono što smo tradicionalno smatrali samo roditeljskim poslom. Naime, nastavnici mogu kod dece da neguju kvalitete koje su roditelji već razvili, ali i imaju moć da formiraju ono što su roditelji propustili da formiraju (sigurnu bazu ili sigurno utočište, na primer), pa i da poprave ono što su neke roditeljske figure pokvarile (dezorganizovani obrazac, na primer). Na pedesetak stranica, autorka izlaže poglavlja poput: *Nastavnik kao sekundarna figura vezivanja: Da li su efekti roditeljske brige popravljivi, Afektivna vezanost za nastavnika: Obrasci afektivne vezanosti po drugi put, Afektivna vezanost za školu, Odnos nastavnik–učenik: Koliki je udeo afektivnih atributa nastavnika, Ko su nastavnici za koje se vezujemo, Obrazac afektivne vezanosti samog nastavnika, Nastavnik – onaj ko ume, Nastavnik – onaj ko brine, Nastavnik – onaj ko veruje, Kontakt nastavnik – učenik: Šta nastavnik konkretno čini, Mapiranje najvažnijih emocionalnih kompetencija nastavnika: Prikaz studija, Implikacije odnosa nastavnik–učenik na društveno, emocionalno, ponašajno i obrazovno postignuće učenika, Koliko kasnimo za svetom: Pristupi u obrazovanju i programi za nastavnike/učenike koji neguju emocionalnu dimenziju nastave.* Brižljivo osmišljena i napisana krajnje razumljivo, ova poglavlja čine se posebno dragocenim, jer gađaju pravo u cilj. Opisuju sve dimenzije nastavničke moći, od akcije preko brige do poverenja, kao i konkretne poteze kojima se ostvaruje boljitak kod dece. Ovo je deo knjige koji zaslužuje posebnu pažnju, jer je

verujem, jedini koji u domaćoj sredini navodi, objašnjava i pretvara u konkretne korake nastavničku ulogu i nastavničku moć.

Treća celina, ujedno i najkraća, pravo je finale ovako koncipirane monografije, jer sadrži načine delovanja koji se u svetu već primenjuju, a koje je u domaćoj sredini moguće prilagoditi i primeniti. Navešću tek neke od naslova: *Socijalno i emocionalno učenje u školama: Socio-emotional learning – SEL*, *Škole svesne afektivne vezanosti: Attachment Aware Schools – AAS*, *Pristup podrške deci i mladima bazirana saznanjima o traumi : A trauma-informed approach to supporting children and young people - PACE (Playfulness, Acceptance, Curiosity, Empathy) model*. *Programi usmereni na jačanje kapaciteta za mentalizaciju: School-based metalization*.

Treću celinu autorka završava možda najvažnijim poglavljem: *Preporuke za rad sa decom različitih obrazaca vezanosti: Šta možemo učiniti već danas?* Veoma retki kao kombinacija u načinu promišljanja i otuda još dragoceniji, analitičnost i strastvena posvećenost autorke ovde posebno dolaze do izražaja.

Na kraju, treba naglasiti i da ovako koncipirana, monografija nudi višestruki doprinos kako stručnoj tako i široj javnosti. Najvažnijim mi se čini doprinos nastavničkoj praksi. U skladu sa svim navedenim, smatram da monografija *Nastavnik kao sigurna baza: afektivna vezanost u učionici* ima veliku teorijsku, istraživačku i preventivnu vrednost i verujem da bi njeno objavljivanje bilo višestruko korisno istraživačima, praktičarima, nastavnicima, a konačno i svoj bivšoj i sadašnjoj deci i njihovim porodicama. Sa zadovoljstvom podržavam njeno publikovanje.

Recenzent: Prof. dr Tatjana Stefanović Stanojević